

MIĘDZYINSPEKTORIALNE SPOTKANIE FORMATORÓW
TOWARZYSZENIE OSOBIE W ROZWOJU POWOŁANIA
(Łąd nad Wartą, 23-27 czerwca 2014)

Od lat 80. XX wieku – w kontekście salezjańskiej formacji – mówi się o potrzebie formacji formatorów i podnoszeniu ich kompetencji. W Polsce postulat ten realizowany jest od 2004 r. w formie corocznych spotkań „Formacja formatorów”. Tegoroczna edycja odbyła się w siedzibie salezjańskiego postnowicjatu w Łądzie nad Wartą w dniach 23-27 czerwca. Grono odbiorców, prawie dwudziestu współbraci salezjanów, stanowili inspektorialni delegaci do spraw formacji, rektorzy studentatów filozoficznego i teologicznego, magister nowicjatu, wychowawcy, spowiednicy oraz wykładowcy z wszystkich domów formacyjnych w Polsce (Kopiec, Kutno-Woźniaków, Łąd i Kraków). Gościem specjalnym tegorocznej „Formacji formatorów” był salezjanin - ks. Chrys Saldanha z dykasterium ds. formacji z Rzymu.

Pierwszy dzień spotkania – 23 czerwca – obejmował wykłady i pracę w grupach. W bloku przedpołudniowym zebrani wysłuchali trzech prelekcji. W pierwszej ks. dr Zenon Klawikowski, kierownik Ośrodka Duchowości Salezjańskiej w Łądzie, zaprezentował temat *Kierownictwo duchowe w tradycji Kościoła*. Ks. Klawikowski, w swoim syntetycznym wykładzie, wskazał etapy kształtowania się w historii Kościoła posługi kierownictwa duchowego i osoby kierownika duchowego.

W kolejnej prelekcji ks. dr Dariusz Buksik, pracownik Instytutu Psychologii UKSW, omówił temat *Komunikacja jako towarzyszenie – wymiar ludzki, duchowy, intelektualny*. Prelegent skupił się na ważnych w formacji zagadnieniach relacji interpersonalnych, rodzajach komunikacji (werbalna, niewerbalna) oraz pożądaných cechach wychowawcy (empatia, akceptacja, szacunek, autentyczność, dbałość o informację zwrotną, wiarygodność, umiejętności aktywizowania wychowanka przez przykład, równorzędne traktowanie wychowanków). Ks. Buksik omówił także czynniki utrudniające komunikację, do których zaliczył: eksponowanie siebie, konfliktowość, dominację wychowawcy nad wychowankiem.

Trzecie wystąpienie dotyczyło tematu *Kierownictwo duchowe alumnów seminariów duchownych i zakonników w prawie kanonicznym*. Prezentacji tego zagadnienia podjął się ks. dr hab. Arkadiusz Domaszek, wykładowca prawa kanonicznego w UKSW. Prelegent omówił wybrane normy kodeksowe odnoszące się do takich zagadnień jak: obowiązki przełożonych w kwestii zapewnienia spowiedników, spowiednik i jego posługa, prawa penitenta, kierownictwo duchowe pozasakramentalne, tajemnica sakramentalna i dyskrekcja w kierownictwie duchowym, przechowywanie informacji o osobach formowanych lub prowadzonych duchowo.

W części popołudniowej zebrani formatorzy wysłuchali wykładu ks. dra Przemysława Solarzkiego, wikariusza przełożonego Inspektorii św. Stanisława Kostki i wykładowcy teologii moralnej w studentacie teologicznym w Krakowie, który dotyczył tematu *Kierownictwo duchowe według księdza Bosko*. Autor w swojej prelekcji zaprezentował osoby i środowiska, które wpłynęły na Jana Bosko – przyszłego kierownika duchowego. Dom rodzinny, mama Małgorzata, przykładni kapłani (ks. Calosso, ks. Cafasso) oraz Konwikt Kościelny w Turynie pozwoliły wykształcić w Janie umiejętność życia w obecności Boga, wziąć odpowiedzialność za własny rozwój intelektualny i duchowy, rozwinąć potrzebę powierzania własnych myśli, odczuć i pragnień kierownikowi duszy, a także roztropnego rozeznawania, z jego pomocą, woli Bożej. Te doświadczenia – według ks. Solarzkiego – doprowadziły do osiągnięcia przez Jana Bosko dojrzałości ludzkiej i powołaniowej, wykształcenia skutecznej metody wychowania oraz stworzenia środowiska wychowawczego na Valdocco, bogatego w doświadczenie duchowe, relacje międzysobowe i twórcze zaangażowanie wychowanków.

Drugim elementem popołudniowego bloku były zajęcia warsztatowe w trzech grupach. Ich celem było podzielenie się osobistym doświadczeniem kierownictwa duchowego na różnych etapach własnej formacji. Uczestnicy pracy w zespołach poszukiwali także tych elementów, które pomagały im korzystać z kierownictwa duchowego oraz takich, które je utrudniały. Zajęcia zakończyły się spotkaniem plenarnym, podczas którego zaprezentowano owoce pracy w grupach.

Kolejny dzień „Formacji formatorów” – 24 czerwca – w części teoretycznej, w całości, poprowadził ks. Chrys Saldanha. W swoim wykładzie omówił najpierw tekst roboczy dokumentu *Zasa-*

dy i normy salezjańskiego towarzyszenia duchowego, który jest dodatkiem do salezjańskiego „Ratio”. W dalszej części swojej prelekcji gość z Rzymu poruszył trzy zagadnienia szczegółowe: charakterystyka salezjańskiego stylu towarzyszenia, osoba dyrektora wspólnoty i jego zadania oraz braterska rozmowa rozumiana jako środek towarzyszenia osobom w rozwoju ich powołania. Zajęcia – po raz kolejny – zostały ubogacone pracą w grupach. Spotkania popołudniowe grona formatorów z ks. Chrysem zostały poświęcone dwóm kwestiom: towarzyszeniu duchowemu oraz sakramentowi pojednania.

Trzeci dzień spotkania w Łądzie – 25 czerwca – składał się z dwóch części: teoretycznej oraz wyjazdu integracyjno-krajoznawczego. Przedpołudniowy blok wykładów, które prowadził ks. Chrys, poruszały następujące tematy: pomoc psychologiczna (jej rola, momenty konieczne, sposób przeprowadzania), skrutynia w formacji (cel i znaczenie, sposób przeprowadzania) oraz inne formy towarzyszenia duchowego (animacja liturgiczna, towarzyszenie intelektualne oraz wychowawczo-duszpasterskie).

Część popołudniowa została przeznaczona na wyjazd uczestników „Formacji formatorów” do Torunia i Aleksandrowa Kujawskiego. Celem wyjazdu było poznanie siedziby „Radia Maryja”, a także Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej. Drugim etapem wyjazdu było spotkanie ze współbraćmi z wspólnoty pw. św. Jana Kantego w Aleksandrowie Kujawskim. Formatorzy zapoznali się z obiektami oraz organizacją pracy Salezjańskiego Gimnazjum oraz Liceum.

Ostatni dzień „Formacji formatorów” – 26 czerwca – poświęcony został odpowiedzi na pytania postawione w dniach poprzednich gościowi z Rzymu. Ks. Saldanha dzielił się wiedzą i doświadczeniem, dając różne propozycje oraz wskazówki w kwestiach tworzenia opinii o formowanych, wkładzie 27 Kapituły Generalnej w zagadnienie formacji. Mówił także o potrzebie ciągłego dostosowywania salezjańskiego „Ratio” do dzisiejszych potrzeb formacyjnych. Ks. Chrys podkreślił szczególną rolę właściwego przygotowania nowych dyrektorów, promocji powołania salezjanina koadiutora, koniecznej na etapie formacji początkowej edukacji afektywno-seksualnej. Wskazał również na konieczność korzystania z kierownictwa duchowego przez wszystkich współbraci i formacji do etycznego korzystania z mediów. Podczas dyskusji ks. Saldanha zwrócił także uwagę na potrzebę szukania nowych form posługi wśród młodzieży, rodzin, osób świeckich, troski o powołania, odnowy formacji ciągłej i przygotowywania salezjanów do pracy i ewangelizacji w szkołach.

Ostatnim elementem „Formacji formatorów” było jej podsumowanie i ocena przez uczestników oraz omówienie spraw bieżących dotyczących domów formacyjnych i zagadnień związanych z formacją. Tę część spotkania poprowadził ks. Zenon Klawikowski.

Tegoroczną edycję „Formacji formatorów” można, z kilku powodów, uznać za udaną. Należą do nich, między innymi, dobra organizacja i sprawny przebieg spotkania. Również wybór prelegentów był trafny, a podjęte przez nich zagadnienia aktualne i potrzebne. Pracę z ks. Chrysem ułatwiał kompetentny zespół tłumaczy, a klimat jedności, który dał się odczuć w dniach spędzonych w łądzkim postnowicjacie, był owocem włączenia się przybyłych formatorów w życie lokalnej wspólnoty: Eucharystię z modlitwą Liturgii Godzin i homilią, posiłki, spotkania z młodszymi współbraćmi. Należy mieć nadzieję, że treści przedstawione podczas trzydniowej „Formacji formatorów” znajdą swoje odzwierciedlenie w życiu zarówno wychowawców – formatorów, jak i młodych współbraci w formacji początkowej.

Ks. Piotr Szlufik SDB